

Klára Slámová: „Chybí mi pořádná aplikace zákonů ze strany těch, kteří je aplikovat mohou a mají.“

Říjnovou „Osobností měsíce“ je JUDr. Klára Slámová, jedna z nejznámějších advokátek u nás. Po studiích na Státní konzervatoři (obor housle) se rozhodla přejít na práva a hudební nástroj odložit. V roce 2001 začala pracovat jako koncipientka a po složení advokátních zkoušek působí ve vlastní advokátní kanceláři. Obhájkyň Jiřího Kajínka, Johna Pacovského, soudce Josefa Košely nebo lékaře Jaroslava Bartáka se angažovala také v politice. Ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2006 byla na 17. místě pražské kandidátky Občanské demokratické strany.

Na úvod musím zmínit, že udělat si rešerše na Vaši osobu není jednoduché. O většině těch nejzajímavějších (či spíše nejznámějších) témat nerada mluvíte...

„Ano, přesně tak...“

Jde hlavně o mediálně známé kauzy. Není to tedy začarovaný kruh? Protože jsou to právě tyto kauzy, díky kterým jste známá pro širokou veřejnost...

„Ono to je velmi relativní. Drtivá většina mé práce se projevuje v úplně jiných případech. Ty takzvané mediálně sledované kauzy jsou zlomek toho, co každý advokát dělá.“

V tomto ohledu tedy souzníte například s Tomášem Sokolem...

„Určitě. A myslím si, že ho také rozčiluje, jak se ho všichni ptají stále dokola na ty takzvané mediální kauzy a přehlíží se základ té práce. To je v desítkách dalších případů, které jsou pro veřejnost nezajímavé. Ale právně jsou mnohdy zajímavější než ty medializované.“

Je nějaký „právně zajímavý“ případ, který unikl mediálnímu zájmu?

„Veškeré kauzy, které jsou rozhodovány až v rámci nejvyšších soudních instancí. Myslím si, že pro každého advokáta znamená úspěch, když jeho zasazením vznikne například nový judikát či nález Ústavního soudu. O těchto věcech se ale téměř nehovoří, třeba když na základě specifické právní argumentace vznikne nový názor Nejvyššího soudu na danou problematiku. My jsme měli řadu případů například u Nejvyššího správního soudu a ty skončily v zapomnění mimoprávní veřejnosti. Lidé se o to nezajímají, všichni jsou u vytržení z takzvané velkých trestních kauz.“

A je v tomto ohledu něco aktuálního?

„Zastupovala jsem údajnou loupež a my jsme od počátku tvrdili, že to loupež není. Že to je obyčejná krádež. A to je zajímavé právě z právního hlediska, protože je mnohdy tenká hranice mezi posouzením loupeže a krádeže. Příklad skutečně skončil u Nejvyššího soudu, který mi dal za pravdu. Ten člověk si to bohužel musel odsedět, protože než Nejvyšší soud zasedl a rozhodl, byl trest za nezákonné rozhodnutí vykonán. Znamenalo to ale pro něj, i pro mě jako pro právníka, satisfakci. Že jsem dokázala vyargumentovat to, co jsem tvrdila od počátku.“

Je to někdy „boj s větrnými mlýny“?

„V některých případech ano, což je smutné. To by se nemělo stávat. Ale je to výrazná menšina. Nedá se říci, že by se lidé ve většině případů nedočkali takzvané spravedlnosti.“

Nejoblíbenějším právním odvětvím je pro Vás trestní právo, je to tak?

„Asi by se dalo říci, že ho dělám nejradši...“

Právnickou fakultu jste končila jako premiantka. Jak se ale stalo, že se mladá advokátka dostala k velkým, mediálně známým případům? Co byl onen prvotní impuls?

„První můj případ, který byl mediálně sledován, byla kauza údajného znásilnění ve věznici Jiřice. Tuto kauzu můj tehdejší školitel získal jako ex offio. On byl jediný člověk ve velké advokátní kanceláři, který dělал trestní právo, ale musel se věnovat i jiným povinnostem. Tak mi případ dal na starosti. Od počátku jsem ho dělala sama a byl to zároveň můj úplně první případ. Ta kauza byla neobvyklá. Jeden vězeň se údajně za úplatu, kterou měl poskytnout příslušníkovi vězeňské služby, dostal k jiné vězenkyni. Média po tom samozřejmě šla. Sice to několik let trvalo, ale obhajoba byla úspěšná. No a asi se na to začaly nabalovat další zajímavé případy...“

Dokázala jste si v té době představit, kam až Vás kariéra v tomto ohledu zavede?

„Vůbec. Absolutně ne... Mně to ani teď tak nepřijde...“

Byly momenty, kdy jste si říkala: „Škoda, že jsem těch mediálních kauz nebrala méně...“

„Někdy toho mám plné zuby, to přiznávám. Ale zase je to práce a odmítnout potenciálního klienta, který zrovna nutně potřebuje obhájce, je někdy těžké ...“

Vzkázala byste začínajícím právníkům, aby se snažili jít tou mediální cestou?

„On je nesmysl snažit se jít po nějaké cestě. Člověk musí dělat prakticky všechno a snažit se to dělat dobře. Pak to přijde třeba samo. Laici tvrdí, že si právník kauzy vybírá. To není pravda. Já jsem si v životě žádnou kauzu nevybrala. A i v budoucnu vím, že si žádnou nebudu vybírat. Přebírám zastoupení vždy na základě toho, že mě lidé sami osloví. Oni něco potřebují a vyberou si mě. Člověk by se ani neuživil, kdyby si sám jen vybíral. (smích)“

Přesto tam ta volní složka existuje - je nějaký případ, který byste nikdy nevzala?

„Protože se angažuji v ochraně zvířat, tak bych skutečně nikdy nevzala případ takového trestné činnosti (týrání zvířat), kde bych si ze spisu udělala obrázek o tom, že to pachatel skutečně udělal. Anebo závažné jednání ve vztahu k dítěti, myslím tím sexuálně motivované závažné trestné činy.“

Takže si vždy uděláte obrázek...

„Ano. Ale to je také špatně, protože advokát by měl být schopen hájit každého. Od toho ten advokát je. Já v tom vidím svou velkou slabinu, že tyto dva obecné případy hájit nemůžu.“

A jaký je váš vysněný případ?

„Mezinárodní terorista, válečný zločinec. I kdyby některý advokát tvrdil, že to není případ snů, tak by netvrdil pravdu. Taková kauza je vždy velmi zajímavá, a pokud na ní advokát narazí, tak jen jednou za život. (*zamyslí se*) Vlastně jsem už ale měla svůj případ snů. Právně i lidsky pro mě byl největší satisfakcí případ Martina Koryčánka. Kauzu jsem převzala po tom, co byl nepravomocně odsouzen na doživotí za několikanásobnou vraždu. Dostala jsem za úkol zpracovat odvolání, které se projednávalo u Vrchního soudu v Praze. A ten mi ho z té vraždy, na základě mého odvolání, zprostil. Je to jeden z velmi mála případů, které takto dopadly. Byla na tom neuvěřitelná práce, s kolegou jsme to odvolání připravovali ve dne v noci. V té době jsem spala dvě, tři hodiny denně. Na Vrchní soud jsem šla nevyspalá a závěrečná řeč trvala téměř dvě hodiny a spatra. Bylo to neuvěřitelné vypětí. A kdybyste viděl ten adrenalin, když to bylo zproštěné – je to pocit, který se v životě nebude opakovat.“

Ministerstvo spravedlnosti už delší dobu hovoří o tom, že podporuje, aby se úspěšní advokáti převlékli do soudcovských talárů. Vy se netajíte tím, že chcete být soudkyní. Co Vás k tomu vede?

„Je to velmi zajímavá a důležitá práce. Být soudcem považuji za vrchol právnické profese, ačkoliv laická veřejnost je nedůvodně odsuzuje. Být soudcem je úplně jiné, než být státním zástupcem, či advokátem... Soudce tvoří jakoby vrchol toho "trojúhelníku" (pokud do něj zasadím tyto tři právnické profese), musí být zcela nezávislý. Soudce je ten, kdo musí rozhodnout, hodnotí ty důkazy.“

Dovedete si prakticky představit, že vy, jako Klára Slámová, budete soudit na okresním soudě stovky kilometrů od vašeho aktuálního působiště?

„Zcela určitě. Já bych klidně šla, kdyby ta příležitost byla. Teď je ale obecně „stop stav“ a nemyslím si, že by soudnictví fakticky vztahovalo ruce po advokátech. Myslím si, že byť se o tom mluví a je to formálně řečeno, tak to fakticky nefunguje. Zním případy některých kolegů, kteří se chtěli dostat na soud, a bylo jim to zcela znemožněno...“

Takže si myslíte, že by soudnictví mělo více přijímat advokáty z praxe?

„Ano. Je rozdíl přijmout zkušeného advokáta, který má něco za sebou, než svého čekatele. Sice tzv. vychovaného, ale bez praxe. Je výhodou když do soudnictví může přijít člověk, který má zkušenost z jiné oblasti práva. Ať už je to advokát, nebo státní zástupce. Vždy je výhoda, když má soudce předchozí mnohaletou praxi. Obzvlášť bývalý advokát, který přišel do styku se stovkami trestních případů, může snadno rozpoznat ty „figle“ obžalovaných, nebo zda pachatel lže...“

Státní zastupitelství Vás neláká?

„To by mě lákalo také, samozřejmě. Je to oblast, která je velmi zajímavá, ve které se člověk může profilovat. Nicméně je to stále svázané byrokracií, alespoň co jsem se od některých kolegů dozvěděla. Státní zástupce je svázán instrukcemi. Nemůže si úplně sám vést proces... vidím tam

hodně velké mezery. Myslím, že je někdy potřeba ráznější přístup.“

A to konkrétně?

„Řada případů mohla být odsouzena mnohem přísněji, kdyby byla správně podaná obžaloba. Nebo kdyby se státní zástupce odvolal...“

Věříte v český justiční systém, když do něj chcete vstoupit?

„Já si nemyslím, že by byl o něco horší, než jiné soudní systémy. Všude na světě se najdou osoby, které něco udělají špatně – ať už záměrně anebo z nedbalosti. Ale většina soudců v této republice rozhoduje zcela správně. Kdyby rozhodovali úplně všichni dobře, tak nemusíme mít odvolací instance...“

To jste patrně výjimka. Novináři častěji slýchají opak...

„Já jsem těch soudců zažila skutečně tolik, že mohu zcela odpovědně říct, že většina jich je dobrých. Zastupovala jsem klienty téměř u každého soudu v této republice a v rámci těch jednotlivých soudů jsem z velké části měla případy u většiny soudců... Z této své zkušenosti tedy mohu říct, že většina soudců rozhoduje a vede proces zcela kvalitně. Jsou výjimky, ale to jsou všude. I u advokátů a státních zástupců.“

Jsou advokáti specializující se na trestní právo také výborní procesualisté?

„Předpokladem jakéhokoliv dobrého právníka je kompletní znalost teorie. Mnozí soudci jsou výborní procesualisté. S tím vším je však spojena maximální orientace v teorii. Ono se sice říká, že vás na škole toho moc nenaučí, což se dá v jistém směru relativně říci, protože důležité věci se získají dlouholetou praxí, ale ta teorie, je naprostý základ všeho. I judikáty a nálezy Ústavního soudu jsou o teorii. Pokud advokát nezná do detailů teorii, nemůže být ani dobrý praktik. Zásada je neustále se sebevzdělávat. Ne, že odpromuji, tři roky si odpočinu, naučím se na advokátní zkoušky a konec... To prostě nejde.“

Je to neustálý běh...

„Ano, ale to je i v rámci soudnictví a státního zastupitelství. Pak by mohla nastat i trapná situace, že byste argumentovali něčím, co už je dávno překonané...“

Vám se to tedy stát nemůže...

„No, zatím se mi žádný větší trapas nestal. Ale stát se může všechno. (smích)“

Angažujete se i v legislativě, jste s ní spokojená?

„Je „přehršle“ zákonů a stále je zbytečná potřeba někoho něco měnit. Přestože stávající zákony dokáží za dobré vůle toho, kdo je vykládá a aplikuje, postihnout všechny situace, které si někdo myslí, že by bylo třeba upravit dalším zákonem. Spousta předpisů je naprosto zbytečných...“

Ale jsou i některé, které chybí.

„Mně spíš chybí pořádná aplikace ze strany těch, kteří je aplikovat mohou a mají. Chybí mi tu větší vzdělávání. Ne to formální, papírové, ale skutečné, faktické. Například v rámci Policie. Skoro každý policista má nyní vysokou školu, ale jakou? Podívejme se na ty vysoké školy, většina z nich je soukromých, protože na drtivě většině z nich nebyly třeba přijímací zkoušky. Předměty, které se tam vyučují, jsou pro jejich praxi naprosto irelevantní. Politikům ale šlo o to, aby někdo měl „ten papír“. A oni skutečně mají jenom „ten papír“. Není to vina policistů, protože k tomu byli donuceni změnou tzv. služebního zákona. Je to chyba těch „nahore“, kteří to dopustili.“

Neměli by ale policisty usměrňovat právě státní zástupci?

„Nemůže to být pouze na bedrech státního zástupce. On dozoruje spoustu případů. Správně by měl policista udělat vše precizně sám a státní zástupce by měl zkontrolovat, zda je to po procesní stránce v pořádku. Aby mohla být podána obžaloba. Mnohdy se ale stává, že policistům musí státní zástupce konkrétně říkat, co a jak, některé případy se nedostatečnou prací některých policistů zbytečně vrací zpět k došetření, protože tam byly zásadní procesní chyby. Ty by tam nemohly nikdy být, pokud by se mohli policisté skutečně řádně vzdělávat, respektive, pokud by na takové místo byli přijímáni již lidé s řádným právnickým vzděláním. S tím však souvisí i finanční ohodnocování policistů. Zbytečně se tím opakují chyby, které byly už několikrát řešeny Nejvyšším i Ústavním soudem.“

Vy praktikujete také „pro bono“ advokacii. To se asi nebude jednat o ty mediálně známé případy...

„To byste se divil. Právě, že některé mediálně známé případy jsou dělané „pro bono“. Třeba právě případ Martina Koryčánka.“

A jak velké je procento „pro bono aktivit“, které vezmete?

„Odhadem do deseti procent. Když přijde stará babička o holi a vy víte, že jste jediný člověk, který jí může v tu chvíli skutečně pomoci, tak to vezmete.“

Těch, kteří se ozvou, je ale patrně mnohonásobně víc. Přeci jen jste známá advokátka.

„Tak to určitě. Já mám ale svoje podmínky, svůj systém bezplatné obhajoby. Pokud dotyčný podmínky nesplní, má smůlu. Můžu mu dát třeba nižší cenu. Nedělám tedy „pro bono“ každý případ, u kterého si ti lidé myslí, že by byli vhodnými adepty. Navíc to musí být případ, kdy ještě mohu něco udělat. Nesmí být již pravomocně rozhodnut.“

Jak se vy, jako premiantka, díváte na „pochybná studia“ práv?

„Poškozuje to všechny studenty, kteří studovali řádně. A zároveň to prokazuje, bohužel, tu špatnou politiku, která u nás panuje. Kontaktování „kamarádčkovské“ vztahy. To není nic dobrého a v právním státě to nemá místo.“

Vám obecně nedělá problém vyjadřovat se k politickým otázkám, politikům...

„Já je ke svému životu nepotřebuji, myslím konkrétní politiky. Proč bych tedy neřekla, co si myslím. Ale můžu pochopit, že někdo, kdo je živěn ze státních peněz – ať už v rámci komunální či „vyšší politiky“, může mít obavy se vyjádřit, aby nebyl vyškrtnut ze seznamu "vyvolených", kteří kolují po různých funkcích a když dokolují, dostanou trafikou. Neživí mě a doufám, že nikdy nebudou (smích).“

Pokud půjdete do státní správy, možná to hrozí...

„To je něco jiného. Já tam nechci jít, abych někomu leštila kliky.“

Máte oblibu v psychothrillerech... Jde o reflexi Vašeho profesního života?

„Mám ráda napětí a tyto filmy mi ho poskytují. Pátrání po tom, kdo je vrah...“

V práci ho máte málo?

„Mám ho hodně, ale mám ho ráda. (smích)“

V současné době přejíždíte mezi Prahou a Ostravou...

„Mám tam jeden větší případ a zřejmě už bude spět ke konci. Tak je možné, že se brzy dočkám rozsudku.“

V čem jste nejtvrdohlavější?

„Když někdo nechce, nebo nemůže pochopit, co se po něm chce. Co po něm chci já a co mu chci říct. Jsem pak tvrdohlavá, protože mám potřebu mu to vysvětlit do té doby, než opravdu chápe.“

A co byste nikdy nepřipustila?

„Aby se něco stalo mé rodině.“

Když je řeč o rodině, plánujete přibrzdit kariéru?

„Já si nemohu teď dovolit omezit práci, protože mám věci na lhůtách, jsou naplánována jednání. A jak vždy říkám: *Jediné, co mě omlouvá je smrt*. I když bych třeba chtěla práci omezit, v tuto chvíli to bohužel nejde. To neznamená, že u toho člověk nemůže mít rodinu. Vše jde skloubit.“

Děkujeme za rozhovor!

„I já děkuji.“

Kompletní fotogalerii naleznete >>> [zde](#).

foto: Jiří Sláma - www.fotograf-praha.com

Další články:

- [Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.](#)
- [Náš náskok byl v odhodlání a ochotě riskovat](#)
- [Na co se zaměřoval úřad pro ochranu osobních údajů při své kontrolní činnosti v roce 2020?](#)
- [„Co nás čeká v právu ICT v roce 2021“](#)
- [Rozhovor s Petrem Sprinzem](#)
- [Odborný seminář: Závazky v novém občanském zákoníku](#)
- [Odborný seminář: Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v novém občanském zákoníku](#)
- [Chambers Europe 2012: PRK Partners oceněna za nejlepší klientské služby](#)
- [Nataša Randlová prominentním právníkem Chambers Europe](#)
- [Ocenění soutěžněprávního týmu advokátní kanceláře Schönherr](#)
- [Advokátní kancelář KŠB byla oceněna jako nejlepší národní právní firma v ČR](#)